

PAPER DETAILS

TITLE: İthalat Faktöringi ve Kaynak Kullanimi Destekleme Fonu

AUTHORS: Hakan UÇAK

PAGES: 82-86

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1019936>



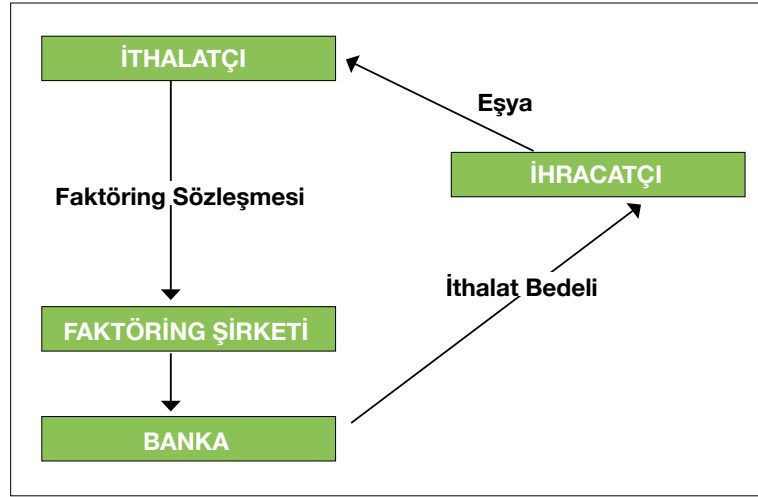
İthalat Faktoringi ve Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu

Hakan UÇAK*

1) İthalat Faktoringi: İthalatçıların, yurt dışından satın aldıkları eşyaların bedelini, yurt içindeki faktöring şirketleri aracılığıyla ödemesinde kullanılan sisteme ithalat faktöring denir. İthalat faktöringinde 4 temel unsur bulunmaktadır. Bu unsurlar aşağıda yer almaktadır.

- İthalatçı
- İhracatçı
- Faktöring Şirketi
- Banka

İthalat faktöringi yoluyla bedel transferine ilişkin çalışma sistemi aşağıda yer almaktadır.



Yukarıdaki şekilde yer aldığı üzere, ithalatçı firma ile faktöring firması arasında bir faktöring sözleşmesi imzalanmaktadır. Bu sözleşmede, faktöring firması tarafından ithalat bedellerinin ithalatçı adına ihracatçıya ödeneceği belirtilmektedir. İthalatçı şirketi ile faktöring şirketi arasında yapılan sözleşmede aynı zamanda temin edilen kredinin geri ödemesine ilişkin vade, faiz ve komisyon masrafları belirlenmektedir.

Bu sözleşme sonrasında faktöring şirketi, ithalat bedelini transferin yapılacağı bankaya transfer etmekte ve aracı banka ithalat bedelini yurt dışındaki ihracatçıya ödemektedir.

2) Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu: İthalatta uygulanan Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu uygulaması; 12.05.1998 sayılı Resmi Gazete yayımlanarak yürürlüğe giren 88/12944 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile düzenlenmiştir.

Anılan Karar'ın incelenmesinde; dış ticarete kullanılan üç ödeme şekli üzerinden bu fon tutarının tahsil edileceği görülecektir. Bu ödeme şekilleri aşağıdaki gibidir.

a) Kabul Kredili Ödeme

b) Vadeli Akreditif

c) Mal Mukabili Ödeme

Kabul Kredili Ödeme, mal bedelinin belirli bir vadede ödenmesini taahhüt eden ve bu ödemeye bir poliçenin araç olduğu ödeme şeklidir. Başka bir ifade ile kabul kredisi satılan malın bedelinin bir poliçeye bağlandığı vadede satıcıya ödendiği bir ödeme şeklidir.

Vadeli Akreditif Ödeme, ithalatçı ve ihracatçı arasında yapılan sözleşme uyarınca mal bedelinin ithalatçı tarafından ödenmemesi durumunda ithalatçı bankasının bu ödemeyi garanti altına aldığı ödeme şeklidir.

Mal mukabili ödeme ihracatçı firma ihracat bedelini tahsil etmeden eşyaları ithalatçı firmaya göndermekte ve ithalat konusu eşyalara ilişkin ödeme ithal anından sonra gerçekleşmektedir. Mal mukabili ödeme şeklinde alıcı minimum risk almaktadır.

Yukarıda yer alan ödeme şekilleri ile yapılan ithalatlarda Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu ödenmesi gerekmektedir. Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu ithalat bedelinin % 6'sı olarak belirlenmiştir.

Fon ödemeleri 12.05.1988 tarih ve 88/12944 sayılı Kararnemeye ilişkin Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Hakkında 6 Sayılı Tebliğ uyarınca; ithalat tutarının, fon kesintisinin yatırıldığı tarihteki gösterge niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınarak bulunacak Türk Lirası karşılığı üzerinden hesaplanarak, malın fiili ithalinden önce bankalara veya özel finans kurumlarına yatırılır.

Yine anılan tebliğ uyarınca; ihracatın finansmanı için Türk Lirası veya döviz olarak kullanılan krediler ile Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından ihracatın finansmanı için sağlayacağı kredilerde (ihracatı teşvik belgesi, dahilde işleme izin belgesi ve

vergi, resim ve harç istisnası belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanında kullanılanlar dahil) ve İhracatı Teşvik Belgesi ile Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme sekline göre yapılan ithalatla, oran sıfır olarak uygulanır.

Bu bağlamda ihracat teşvik belgesi ve dahilde işleme rejimi gibi ihracatı arttırmaya yönelik düzenlemeler kapsamında yapılan ithalatlarda söz konusu oran sıfır olarak uygulanacaktır.

3) Hazine Müsteşarlığı'nın 23.07.2009 günlü 2009-GNL-1 Sayılı Genelgesi: Kambiyo mevzuatı uyarınca düzenleme yetkili makamlardan biri olan Hazine Müsteşarlığının 23.07.2009 günlü 2009-GNL-1 Sayılı Genelgesi ithalat faktörlüğü kapsamında yapılan işlemlere ilişkin bir düzenleme yapılmıştır.

Anılan Genelge uyarınca, faktöring sözleşmeleri kapsamında yapılan ödemelerin "peşin ödeme" olarak kabul edildiği açık bir şekilde düzenlenmiştir. Söz konusu düzenlemeye ilişkin kısım aşağıda yer almaktadır.

"... 2.5.Türkiye'de yerleşik faktöring kuruluşu ile ihracatçı firma arasında imzalanan faktöring sözleşmesi kapsamında faktöring kuruluşu tarafından ithalden önce ithalatçı firma adına yurt dışına transferi gerçekleştirilen tutarlar, ithalat ve ihracat faktöring sözleşmelerinin transferi gerçekleştiren bankaya ibrazı kaydıyla peşin ödeme olarak dikkate alınır..."

Yukarıda yer alan düzenlemeden de görüleceği üzere, ithalat faktörlüğü kapsamında yurt dışına yapılan ödemelerin serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihinden önce olması durumunda, bu ödeme peşin olarak değerlendirilmektedir.

4) Maliye Bakanlığının Görüşü Değişti: İthalat faktörlüğünde yapılan ödemenin peşin olarak sa-

yılıp sayılmayacağı ve KKDF mükellefiyetinin olup olmadığına ilişkin Maliye Bakanlığı tarafından 2012 yılında verilen görüşte, her halükarda bedelin beyannamenin tescil tarihinden önce ithalatçı tarafından ödenmesi gerektiği belirtilmişti. İthalatçı tarafından beyannamenin tescil tarihinden önce bu bedelin (faktöring şirketi veya ihracatçıya) transfer edilmemesi durumunda ithalat vadeli kabul edilerek KKDF tahsil edilmesi yönünde görüş verilmişti. Söz konusu görüşün ilgili kısmı aşağıda yer almaktadır.

“... belirtilen ithalat işlemleri bakımından peşin bir ödemeden söz edilebilmesi ve fon kesintisinin doğmaması için gerek faktoring firması tarafından ihracatçıya yapılan ödemenin, gerekse ithalatçının faktoring firmasına yapacağı transferin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce tamamlanmış olması ve ilgili gümrük idarelerine ibraz edilecek belgelerle durumun tevsik edilmesi gerekmektedir.

Buna göre, ithalatçı firma tarafından mal bedelinin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten sonra faktoring firmasına ödenmesi işleminin peşin bir ödeme olarak değerlendirilmesi mümkün olmadığından, bu şekilde yapılacak ithalat tutarı üzerinden KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir”.

Yukarıda yer alan görüş, Hazine Müsteşarlığının 23.07.2009 günlü 2009-GNL-1 Sayılı Genelgesinde belirtilen hususa aykırılık teşkil etmekteydi. Maliye Bakanlığının bu görüşü nedeniyle, faktöring yöntemi ithalatçılar için pek cazip olmamakta ve gereksiz bir KKDF yükü yaratmaktaydı.

Maliye Bakanlığının 2012 yılında vermiş olduğu ve Hazine Müsteşarlığının 23.07.2009 günlü 2009-GNL-1 Sayılı Genelgesinde belirtilen hususa aykırılık teşkil eden görüşü 27.03.2014 tarihinde verilen bir başka görüş ile düzeltilmiştir.

Makalemizin ekinde yer alan özelden de görüleceği üzere, Maliye Bakanlığı yeni görüşünde, ithalat

bedelinin serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihinden önce faktöring şirketi tarafından transfer edilmesini peşin ödeme olarak kabul etmekte ve söz konusu durumda KKDF mükellefiyetinin doğmayacağını belirtmektedir. Maliye Bakanlığının 27.03.2014 tarihli özelgesinin ilgili kısmı aşağıda yer almaktadır.

“... Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, ithalat faktöring işlemlerinde faktöring şirketinin yurtdışındaki ihracatçı firmaya yapacağı ödeme, ödemenin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce yapılması ve ilgili gümrük idaresine ibraz edilecek belgelerle durumun tevsik edilmesi kaydıyla peşin ödeme olarak kabul edilecek ve ödemesi bu şekilde yapılan ithalat işlemleri üzerinden fon kesintisi yapılmayacaktır...”

5) Değerlendirme: İthalat yapan birçok şirket, ithalatın finansmanını çeşitli ödeme araçlarından yararlanarak minimum maliyet ile ithalat bedelini transfer etmek istemektedirler. Zira, vadeli ithalat üzerinden tahsil edilen KKDF şirketler açısından ciddi bir maliyet kalemi olmaktadır.

İthalatın finansmanında kullanılan faktöring yöntemi ile şirketler vadeli ithalat imkanına sahip olmalarına karşın Maliye Bakanlığı'nın 2012 yılında vermiş olduğu görüş nedeniyle KKDF ödemesi ile karşı karşıya kalmışlardır.

Kambiyo mevzuatında düzenleme yapmaya yetkili kurum olan Hazine Müsteşarlığının 23.07.2009 günlü 2009-GNL-1 genelgesinde belirtilen düzenlemeye Maliye Bakanlığı tarafından biraz geç de olsa riayet edilmesi neticesinde ithalat faktöring üzerindeki KKDF sorunu çözüme kavuştu.

Bu açıklamalar ışığında, özellikle nakit akışında zorluk çeken ithalatçı şirketlerin ithalat faktöring yöntemini kullanarak KKDF ödemeden vadeli ithalat yapmalarının önü açıldı.

Başlık : İthalat faktöringi işlemlerinde faktöring şirketinin yurtdışındaki ihracatçı firmaya yapacağı ödemenin peşin ödeme olarak kabul edilmesi hk.

Tarih : 27/03/2014

Sayı : 70903105-165.01.02[13]-34614

Kapsam

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

Sayı : 70903105-165.01.02[13]-34614

27/03/2014

Konu : İthalat Faktöring İşlemlerinde Peşin Ödeme

.....

İlgi : ... tarihli ve ... sayılı yazınız.

İligide kayıtlı dilekçenizde, ithalat faktöringi işlemlerinin Hazine Müsteşarlığının 23.07.2009 tarihli ve 2009-GNL-1 sayılı İhracat ve İthalat Genelgesi kapsamında peşin bir ödeme olarak değerlendirilerek kaynak kullanımını destekleme fonu (KKDF) kesintisi yapıp yapılmayacağı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 12.05.1988 tarihli ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesi uyarınca; kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalat işlemleri % 6 oranında KKDF kesintisine tabi tutulmakta, peşin ödeme şekline göre yapılan ithalat işlemleri üzerinden ise fon kesintisi yapılmamaktadır.

Ödeme şekli “peşin” olarak belirtilen ithalat işlemlerinde, mal bedelinin gümrük mevzuatında tanımlanan gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce transfer edildiğinin tevsik edilmesi şartıyla fon kesintisi yapılmamaktadır.

Bu kapsamda, gümrük beyannamesinde gösterilen ithalat tutarının, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce, ödeme şekline göre Döviz Satım Belgesi, Türk Parası Transfer Belgesi veya ithalat bedelinin döviz tevdiat hesabından ödendiğine dair bankaca verilen bir yazı ile gümrük idarelerine tevsik edilmesi halinde fon kesintisi yapılmadan malların ithal edilmesi mümkün bulunmaktadır. İthalat tutarının tamamının gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce bu usullerden biriyle transfer edildiğinin ilgili gümrük idaresine tevsik edilememesi halinde ise transferi tevsik edilemeyen ithalat tutarı üzerinden KKDF kesintisi yapılma zorunluluğu doğmaktadır.

Diğer taraftan, Hazine Müsteşarlığının 23.07.2009 tarihli ve 2009-GNL-1 sayılı İhracat İthalat Genelgesinin 2.5.Faktöring işlemleri başlıklı bölümünde, “Türkiye’de yerleşik faktöring kuruluşu ile ihracatçı firma arasında imzalanan faktöring sözleşmesi kapsamında faktöring kuruluşu tarafından ithalden önce ithalatçı firma adına yurt dışına transferi gerçekleştirilen tutarlar, ithalat ve ihracat faktöring sözleşmelerinin transferi gerçekleştiren bankaya ibrazı kaydıyla peşin ödeme olarak dikkate alınır.” açıklamasına yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, ithalat faktöringi işlemlerinde faktöring şirketinin yurtdışındaki ihracatçı firmaya yapacağı ödeme, ödemenin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce yapılması ve ilgili gümrük idaresine ibraz edilecek belgelerle durumun tevsik edilmesi kaydıyla peşin ödeme olarak kabul edilecek ve ödemesi bu şekilde yapılan ithalat işlemleri üzerinden fon kesintisi yapılmayacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.